శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ తృతీయస్కంధే త్రింశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ తృతీయస్కంధే త్రింశోఽధ్యాయః ॥

కపిల ఉవాచ

తస్యైతస్య జనో నూనం నాయం వేదోరువిక్రమం ।
కాల్యమానోఽపి బలినో వాయోరివ ఘనావలిః ॥ **1** ॥

యం యమర్థముపాదత్తే దుఃఖేన సుఖహేతవే ।
తం తం ధునోతి భగవాన్ పుమాంఛ్చోచతి యత్కృతే ॥ **2** ॥

యదధ్రువస్య దేహస్య సానుబంధస్య దుర్మతిః ।
ధ్రువాణి మన్యతే మోహాద్ గృహక్షేత్రవసూని చ ॥ **3** ॥

జంతుర్వై భవ ఏతస్మిన్ యాం యాం యోనిమనువ్రజేత్ ।
తస్యాం తస్యాం స లభతే నిర్వృతిం న విరజ్యతే ॥ **4** ॥

నరకస్థోఽపి దేహం వై న పుమాంస్త్యక్తుమిచ్ఛతి ।
నారక్యాం నిర్వృతౌ సత్యాం దేవమాయావిమోహితః ॥ **5** ॥

ఆత్మజాయాసుతాగారపశుద్రవిణబంధుషు ।
నిరూఢమూలహృదయ ఆత్మానం బహు మన్యతే ॥ **6** ॥

సందహ్యమానసర్వాంగ ఏషాముద్వహనాధినా ।
కరోత్యవిరతం మూఢో దురితాని దురాశయః ॥ **7** ॥

ఆక్షిప్తాత్మేంద్రియః స్త్రీణామసతీనాం చ మాయయా।
రహో రచితయాఽఽలాపైః శిశూనాం కలభాషిణాం ॥ **8** ॥

గృహేషు కూటధర్మేషు దుఃఖతంత్రేష్వతంద్రితః।
కుర్వన్ దుఃఖప్రతీకారం సుఖవన్మన్యతే గృహీ ॥ **9** ॥

అర్థైరాపాదితైర్గుర్వ్యా హింసయేతస్తతశ్చ తాన్।
పుష్ణాతి యేషాం పోషేణ శేషభుగ్యాత్యధః స్వయం ॥ **10** ॥

వార్తాయాం లుప్యమానాయామారబ్ధాయాం పునఃపునః।
లోభాభిభూతో నిఃసత్త్వః పరార్థే కురుతే స్పృహాం ॥ **11** ॥

కుటుంబభరణాకల్పో మందభాగ్యో వృథోద్యమః।
శ్రియా విహీనః కృపణో ధ్యాయంశ్చ్వసితి మూఢధీః ॥ **12** ॥

ఏవం స్వభరణాకల్పం తత్కలత్రాదయస్తథా।
నాద్రియంతే యథాపూర్వం కీనాశా ఇవ గోజరం ॥ **13** ॥

తత్రాప్యజాతనిర్వేదో భ్రియమాణః స్వయంభృతైః।
జరయోపాత్తవైరూప్యో మరణాభిముఖో గృహే ॥ **14** ॥

ఆస్తేఽవమత్యోపన్యస్తం గృహపాల ఇవాహరన్।
ఆమయావ్యప్రదీప్తాగ్నిరల్పాహారోఽల్పచేష్టితః ॥ **15** ॥

వాయునోత్క్రమతోత్తారః కఫసంరుద్ధనాడికః।
కాసశ్వాసకృతాయాసః కంఠే ఘురఘురాయతే ॥ **16** ॥

శయానః పరిశోచద్భిః పరివీతః స్వబంధుభిః।
వాచ్యమానోఽపి న బ్రూతే కాలపాశవశం గతః ॥ **17** ॥

ఏవం కుటుంబభరణే వ్యాపృతాత్మాజితేంద్రియః।
మ్రియతే రుదతాం స్వానాముపవేదనయాస్తధీః ॥ **18** ॥

యమదూతౌ తదా ప్రాప్తౌ భీమౌ సరభసేక్షణౌ।
స దృష్ట్వా త్రస్తహృదయః శకృన్మూత్రం విముంచతి ॥ **19** ॥

యాతనాదేహ ఆవృత్య పాశైర్బద్ధ్వా గలే బలాత్।
నయతో దీర్ఘమధ్వానం దండ్యం రాజభటా యథా ॥ **20** ॥

తయోర్నిర్భిన్నహృదయస్తర్జనైర్జాతవేపథుః।
పథి శ్వభిర్భక్ష్యమాణ ఆర్తోఽఘం స్వమనుస్మరన్ ॥ **21** ॥

క్షుత్తృట్ పరీతోఽర్కదవానలానిలైః
సంతప్యమానః పథి తప్తవాలుకే।
కృచ్ఛ్రేణ పృష్ఠే కశయా చ తాడిత -
శ్చలత్యశక్తోఽపి నిరాశ్రమోదకే ॥ **22** ॥

తత్ర తత్ర పతంశ్రాంతో మూర్ఛితః పునరుత్థితః।
పథా పాపీయసా నీతస్తమసా యమసాదనం ॥ **23** ॥

యోజనానాం సహస్రాణి నవతిం నవ చాధ్వనః।
త్రిభిర్ముహూర్తైర్వాభ్యాం వా నీతః ప్రాప్నోతి యాతనాః ॥ **24** ॥

ఆదీపనం స్వగాత్రాణాం వేష్టయిత్వోల్ముకాదిభిః।
ఆత్మమాంసాదనం క్వాపి స్వకృత్తం పరతోఽపి వా ॥ **25** ॥

జీవతశ్చాంత్రాభ్యుద్ధారః శ్వగృధ్ర్యైర్యమసాదనే।
సర్పవృశ్చికదంశాద్యైర్దశద్భిశ్చాత్మవైశసం ॥ **26** ॥

కృంతనం చావయవశో గజాదిభ్యో భిదాపనం।
పాతనం గిరిశృంగేభ్యో రోధనం చాంబుగర్తయోః ॥ **27** ॥

యాస్తామిస్రాంధతామిస్రా రౌరవాద్యాశ్చ యాతనాః।
భుంక్తే నరో వా నారీ వా మిథః సంగేన నిర్మితాః ॥ **28** ॥

అత్రైవ నరకః స్వర్గ ఇతి మాతః ప్రచక్షతే।
యా యాతనా వై నారక్యస్తా ఇహాప్యుపలక్షితాః ॥ **29** ॥

ఏవం కుటుంబం బిభ్రాణ ఉదరంభర ఏవ వా।
విసృజ్యేహోభయం ప్రేత్య భుంక్తే తత్ఫలమీదృశం ॥ **30** ॥

ఏకః ప్రపద్యతే ధ్వాంతం హిత్వేదం స్వకలేవరం।
కుశలేతరపాథేయో భూతద్రోహేణ యద్ భృతం ॥ **31** ॥

దైవేనాసాదితం తస్య శమలం నిరయే పుమాన్।
భుంక్తే కుటుంబపోషస్య హృతవిత్త ఇవాతురః ॥ **32** ॥

కేవలేన హ్యధర్మేణ కుటుంబభరణోత్సుకః।
యాతి జీవోఽంధతామిస్రం చరమం తమసః పదం ॥ **33** ॥

అధస్తాన్నరలోకస్య యావతీర్యాతనాదయః।
క్రమశః సమనుక్రమ్య పునరత్రావ్రజేచ్ఛుచిః ॥ **34** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
తృతీయస్కంధే కాపిలేయోపాఖ్యానే కర్మవిపాకో నామ త్రింశోఽధ్యాయః ॥